

KANCELARIA RADCY PRAWNEGO
Radosława Januszewskiego

Warszawa, dn. 28.10.2024 r.

Zlecający: Pan Rafał Makowski
– Prezes Polskiego Związku Kolarskiego

OPINIA PRAWNA
w sprawie sposobu przeprowadzonych wyborów do władz Polskiego Związku
Kolarskiego

Niniejsza opinia prawna została sporządzona na zlecenie Pana Rafała Makowskiego – Prezesa Polskiego Związku Kolarskiego. Opinia prawna dotyczy sposobu przeprowadzenia wyborów do władz Polskiego Związku Kolarskiego, zwanego dalej: PZKol, w dniu 12.10.2024 r.

Niniejsza opinia została oparta na:

- 1) przepisach ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz. U. z 2024 r. poz. 1488), zwanej dalej: ustawą o sporcie;
- 2) przepisach ustawy z 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2020 r. poz. 2261), zwanej dalej: Prawem o stowarzyszeniach;
- 3) postanowieniach Statutu Polskiego Związku Kolarskiego uchwalonego na Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu Delegatów w dniu 7 października 2012 r. zmienionym uchwałą nr 3/2024 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Delegatów z dnia 21 czerwca 2024 r., zwanego dalej również: Statutem;
- 4) postanowieniach Regulaminu obrad Sprawozdawczo-Wyborczego Walnego Zgromadzenia Delegatów Polskiego Związku Kolarskiego, zwanego dalej również: Regulaminem.

Niniejsza opinia prawna została oparta na stanie faktycznym zaprezentowanym przez Zlecającego.

Otóż, w dniu 12.10.2024 r. w Pruszkowie odbyło się Walne Zgromadzenie Delegatów Polskiego Związku Kolarskiego, zwane dalej również: Walnym. Walne zostało zwołane komunikatem: Walny Zjazd Sprawozdawczo-Wyborczy 12.10.2024 oraz debata 11.10.2024 - Polski Związek Kolarski (pzkol.pl). Komunikat został uzupełniony o materiały: Uzupełnienie powiadomienia ws. Walnego Zjazdu Sprawozdawczo-Wyborczego Delegatów PZKol 12.10.2024 - Polski Związek Kolarski oraz opinię biegłego rewidenta z badania sprawozdania finansowego PZKol za rok 2017 - Polski Związek Kolarski.

Zaproponowany Regulamin obrad Sprawozdawczo-Wyborczego Walnego został przyjęty (z porządku obrad zostały skreślone punkty 11-18, które miały zostać przepracowane podczas kolejnego Walnego).

Do udziału w Walnym uprawnionych było 72 delegatów, a mandaty odebrało 70 z nich. Z uwagi na proces weryfikacji listy obecności Walne rozpoczęło się z opóźnieniem, tj. ok. 12.30, ale w pierwszym terminie co potwierdził Pan Mecenas Adam Florczyk - pełnomocnik PZKol. Delegaci nie protestowali, a kilkanaście osób słownie i skinieniem głowy potwierdziło rozpoczęcie go w pierwszym terminie. Do prowadzenia Walnego wybrano Prezydium w składzie: Waldemar Minta (Przewodniczący), Leszek Szyszkowski (Zastępca Przewodniczącego), Jolanta Schreiber (Sekretarz). Do Komisji wyborczo-skrutacyjnej wybrano 4 osoby: Jacka Kasprzaka, Roberta Kierejewskiego, Bogdana Banaszka oraz Karola Adamczyka. Do wyborów na Prezesa PZKol zgłosiło się 3 kandydatów: Marek Leśniewski, Jacek Kowalski i Rafał Makowski. Karty do głosowania przygotował Zarząd PZKol. Karty do głosownia nie zawierały pisemnej instrukcji do głosowania. Statut PZKol również nie zawierał instrukcji głosowania. Toteż, instrukcję głosowania przekazał ustnie Przewodniczący Komisji wyborczo-skrutacyjnej Pan Jacek Kasprzak. Przewodniczący poinformował wszystkich delegatów na Walne o sposobie głosowania polegającym na oddaniu głosu wyłącznie na jednego kandydata. Przewodniczący wskazał, iż każda karta do głosowania ma pieczęć PZKol i tylko głosy oddane w ten sposób będą liczone. Następnie Pan Leszek Szyszkowski (Zastępca Przewodniczącego Prezydium) uzupełnił instrukcję o określenie znaku graficznego głosu oddanego ważnie w wyborach poprzez stwierdzenie, iż: „*głos jest ważny, jeśli będzie krzyżyk przy jednym kandydacie*”. Do powyżej określonej instrukcji nie było uwag ani zastrzeżeń.

W pierwszej turze wyborów na Prezesa Zarządu PZKol wyniki były następujące: Marek Leśniewski 30, Jacek Kowalski 13 i Rafał Makowski 27. Do następnej tury przeszli: Marek Leśniewski i Rafał Makowski. W drugiej turze wyborów wydano 69 kart do głosowania. Po oddaniu głosów przez delegatów, Komisja wyborczo-skrutacyjna przystąpiła do ich liczenia. Zgodnie z informacją od członka Komisji wyborczo-skrutacyjnej Karola Adamczyka w drugiej turze jeden z głosów został przy liczeniu przez całą komisję odrzucony jako nieważny, ale kiedy bez tego głosu wynik wyniósł 34:34 to członkowie Komisji wyborczo-skrutacyjnej: Jacek Kasprzak i Robert Kierejewski zaliczyli ten głos jako głos oddany na Marka Leśniewskiego. Panowie: Jacek Kasprzak i Robert Kierejewski przygotowali protokół i się pod nim podpisali przy wyraźnym sprzeciwie Panów: Bogadana Banaszka i Karola Adamczyka, którzy protestowali twierdząc, że głos jest nieważny i powinien być ogłoszony remis.

Następnie Komisja wyborczo-skrutacyjna wraz z Prezydium i częścią delegatów dokonała oględzin wszystkich głosów i okazało się, że na jednym z głosów postawiono znak graficzny niezgodny z instrukcją tzw. „ptaszek”, a nie „krzyżyk” przez co według dużej części delegatów odliczając 2 nieważne głosy wygrał Pan Rafał Makowski stosunkiem głosów 34:33.

W rezultacie powyższego doszło do paraliżu Walnego, w związku z czym z sali padł wniosek formalny o anulowanie wyborów i przeprowadzenie drugiej tury od początku. Wniosek ten został zignorowany przez Przewodniczącego Prezydium, który stwierdził, że punkt został już wyczerpany. Następnie Pan Rafał Makowski wniósł o zaprotokołowanie, że nie pokazano mu protokołu Komisji wyborczo-skrutacyjnej oraz, że 2 członków tej Komisji nie zgadzała się z wynikami wyborów na Prezesa PZKol z pozostałymi członkami Komisji, przez

co w jego przekonaniu Komisja nie podjęła decyzji. Pan Rafał Makowski złożył również wniosek o zarządzanie przerwy do 26.10.2024 r. do godz. 12:00. Wniosek ten został zignorowany przez Przewodniczącego Prezydium. Pan Rafał Makowski wniósł również o zaprotokołowanie wniosku o zabezpieczenie głosów. Delegaci, w związku z przedłużającym się Walnym zaczęli opuszczać salę, przez co frekwencja spadła poniżej 50%. Walne zakończyło się około godz. 20:30 stwierdzeniem Przewodniczącego Prezydium, że ogłasza bezterminową przerwą, a nowe Walne zwoła nowy Prezes Marek Leśniewski.

Mając na względzie powyższy stan faktyczny, Zlecający sformułował następujące pytania:

- 1) Czy jeśli 2 członków Komisji wyborczo-skrutacyjnej uznaje głos za ważny, a 2 za nieważny, to czy komisja podjęła decyzję? Czy głos Przewodniczącego Komisji jest rozstrzygający w tej kwestii?
- 2) Czy Prezydium Walnego ma głos rozstrzygający w przypadku braku decyzji Komisji wyborczo skrutacyjnej?
- 3) Czy głos oddany poprzez umieszczenie znaku graficznego tzw. „ptaszka” jest głosem ważnym?
- 4) Czy jeśli uznamy, że instrukcja głosowania nie została przyjęta przez Walne i możemy uznać ważność głosu z dowolnym znakiem, to czy głos z dwoma wyraźnymi znakami (jeden krzyżyk i jeden odwrócony ptaszek) jest ważny, czy możemy uznać, że celowo oddano głos nieważny?

Przechodząc na grunt prawny niniejszej sprawy należy wskazać, co poniżej.

Ad.1. Przepisy ustawy o sporcie, Prawo o stowarzyszeniach oraz Statut nie regulują kompetencji Komisji wyborczo-skrutacyjnej oraz jego Przewodniczącego. Oparcie jej działania znajduje się w Regulaminie. W świetle § 5 ust. 1 lit. b oraz ust. 2, 3 i 4 Regulaminu, Zgromadzenie wybiera w głosowaniu jawnym Komisję Wyborczo-Skrutacyjną – w składzie 4-osobowym, której zadaniem jest: liczenie głosów w głosowaniach przewidzianych w programie obrad i przedłożenie listy kandydatów w ramach wyborów do władz Związku. Członkami Komisji mogą być delegaci uczestniczący w Zgromadzeniu lub zaproszeni goście. Każda Komisja wybiera ze swego grona Przewodniczącego Komisji. Komisja sporządza ze swojej pracy protokół podpisany przez wszystkich członków Komisji i przekazuje go Przewodniczącemu Zgromadzenia. Zgodnie z § 8 ust. 5 Regulaminu, Komisja wyborczo-skrutacyjna dokonuje liczenia głosów i sporządza protokół z wynikami głosowań. Z powołanych wyżej postanowień Regulaminu wynika, że Komisja nie podejmuje żadnych decyzji, a jedynie: a) liczy głosy; b) przedkłada listy kandydatów w ramach wyborów do władz Związku; c) sporządza ze swojej pracy protokół podpisany przez wszystkich członków Komisji i przekazuje go Przewodniczącemu Zgromadzenia. Regulamin nie ustanowił dla Prezesa Komisji żadnych dodatkowych uprawnień, co oznacza, że Komisja funkcjonuje jako jedno ciało. Z przedstawionego stanu faktycznego wynika, iż podczas Walnego, Komisja dokonała liczenia głosów w wyborach na Prezesa Zarządu PZKol. W II turze wyborów na Prezesa Zarządu PZKol członkowie Komisji nie mogli dojść do porozumienia, co do wyników głosowania. Dwóch członków Komisji uważało, że jest remis, a dwóch członków Komisji, że

wybory na Prezesa wygrał Pan Marek Leśniewski. Co więcej spór o wynik głosowania pogłębił się w wyniku ponownego liczenia głosów przez Komisję wyborczo-skrutacyjną przy udziale Prezydium i część delegatów, gdyż okazało się, że na jednym z głosów postawiono znak graficzny niezgodny z instrukcją do głosowania tzw. „ptaszek”, a nie „krzyżyk” przez co według części delegatów odliczając 2 nieważne głosy wygrał Pan Rafał Makowski stosunkiem głosów 34:33. Z uwagi na to, że ani Statut, ani Regulamin nie regulowały sposobu głosowania, wydanie ustnej instrukcji głosowania było nie tylko prawidłowe, a wręcz konieczne. Brak żadnej instrukcji głosowania spowodowałby jeszcze większy chaos podczas liczenia głosów. Instrukcja głosowania została przekazana na forum wszystkim delegatom. Żaden z delegatów nie miał pytań, wniosków bądź zastrzeżeń do przekazanej instrukcji głosowania udzielonej przez Przewodniczącego Komisji i uzupełnionej przez Zastępcę Przewodniczącego Prezydium, toteż ową instrukcję głosowania należy uznać za ważną i wiążącą. Z instrukcji głosowania do wyboru Prezesa Zarządu PZKol wynika, że aby oddać ważny głos na swojego kandydata należy oddać jeden głos w formie pisemnego znaku graficznego tzw. „krzyżyka” na karcie do głosowania opatrzonej pieczęcią PZKol. Z uwagi na powstały dwugłos w Komisji (choć niezrozumiały, gdyż instrukcja głosowania jest jasna), co do ważności 2 głosów, które decydowały o wygraniu wyborów przez jednego z kandydatów, nie mogło dojść do skutecznego sporządzenia protokołu z wynikami głosowań. W sytuacji niemożności dojścia do jednomyślności w Komisji, głosowanie winno zostać powtórzone. Protokół sporządzony przez 2 członków Komisji jest nieważny, w rezultacie nie może stanowić podstawy wyboru nowego Prezesa PZKol.

Ad.2. Jak wskazano powyżej Komisja wyborczo-skrutacyjna nie podejmuje żadnych decyzji, a jedynie a) liczy głosy; b) przedkłada listy kandydatów w ramach wyborów do władz Związku; c) sporządza ze swojej pracy protokół podpisany przez wszystkich członków Komisji i przekazuje go Przewodniczącemu Zgromadzenia. Protokół sporządzony przez 2 członków Komisji jest nieważny, w rezultacie nie może stanowić podstawy wyboru Prezesa PZKol. Natomiast, odnośnie do Prezydium Walnego należy podnieść, iż tak jak w przypadku Komisji wyborczo-skrutacyjnej jego kompetencje nie zostały uregulowane w ustawie o sporcie, Prawie o stowarzyszeniach i Statucie. Jedyne Regulamin zawiera regulacje w tym zakresie. W świetle postanowień § 3 ust. 2, 3, 4 oraz § 4 ust. 2 i 3 Regulaminu, obradami kieruje 3-osobowe Prezydium, którego skład proponuje Zgromadzeniu w pierwszej kolejności Prezes Związku. Członkami Prezydium mogą być delegaci uczestniczący w Zgromadzeniu lub zaproszeni goście. Zgromadzenie wybiera w głosowaniu jawnym kolejno Przewodniczącego, Zastępcę Przewodniczącego oraz Sekretarza. Przewodniczący po wyborze przejmuje prowadzenie obrad. Po dokonaniu wyboru Prezydium, Przewodniczący poddaje Zgromadzeniu pod głosowanie: porządek obrad, przy czym Zgromadzenie może zmienić kolejność rozpatrywania spraw objętych porządkiem obrad oraz regulamin obrad. Obradami kieruje Przewodniczący albo jego Zastępca. Do kompetencji Prezydium należy: a) przestrzeganie statutu Związku i regulaminu obrad, b) prowadzenie obrad, regulowanie kolejnością wystąpień w dyskusji,

ewentualne przerywanie lub ograniczanie czasu wystąpień – jeżeli temat lub wnioski były już omawiane, c) podejmowanie decyzji w sprawach formalnych oraz udzielanie głosu delegatom w sprawach proceduralnych oraz w formie zapytania w sprawach bieżących, d) stosownie do potrzeb zarządzanie przerw w obradach oraz określanie czasu ich trwania. W sprawach spornych związanych z trybem i przebiegiem Zgromadzenia decyduje Prezydium. W świetle zaś § 14 ust. 1 i 2 Regulaminu z obrad Zgromadzenia sporządza się protokół, który podpisuje Prezydium. Protokół Zgromadzenia powinien zawierać datę, porządek obrad, krótki opis przebiegu dyskusji, oświadczenia złożone do protokołu, treść podjętych uchwał. Mając powyższe na względzie należy wskazać, iż Regulamin nie zawiera postanowień stanowiących, iż Prezydium Walnego ma głos rozstrzygający w przypadku rozbieżności w liczeniu głosów przez Komisję wyborczo-skrutacyjną. Prezydium, co prawda ma kompetencje decyzyjne w sprawach spornych związanych z trybem i przebiegiem Zgromadzenia, ale jedynie w kwestiach formalnych, a nie decydowania o ważności oddanego głosu w głosowaniu niejawnym. Należy podkreślić, że oddany przez delegata głos nie może być przedmiotem interpretacji ani przez Komisję ani przez Prezydium. Jeżeli głos został oddany niezgodnie z instrukcją głosowania powinien być uznany za nieważny. Prezydium Walnego nie ma prawa rozstrzygać o ważności bądź nieważności głosów oddanych przez delegatów.

Ad.3. Zgodnie z § 8 ust. 4, 5 i 6 Regulaminu, głosowanie jawne odbywa się poprzez podniesienie mandatu delegata. Głosowanie tajne odbywa się poprzez oddanie karty do głosowania. Liczenia głosów dokonuje Komisja Wyborczo-Skrutacyjna, która sporządza protokół z wynikami głosowań. Przy podawaniu treści uchwał należy podać liczbę głosów za i przeciw uchwale, liczbę głosów wstrzymujących się od głosowania oraz liczbę głosów nieważnych. Głosowanie na Prezesa Zarządu PZKol zgodnie z § 10 lit. a. lit. ii. Regulaminu jest tajne. Należy wskazać, iż Regulamin nie zawiera instrukcji głosowania, bo przecież ciężko, aby nią była zdawkowa informacja, iż: głosowanie tajne odbywa się poprzez oddanie karty do głosowania. Jeżeli w Statucie nie ma instrukcji głosowania, powinna się ona znaleźć w Regulaminie. Jeżeli nie została dodana do regulaminu obrad, a została ustnie ogłoszona, w sposób jasny i nie budzący wątpliwości oraz nie było wobec niej żadnych zastrzeżeń, sprzeciwów bądź wniosków należy uznać, że została przyjęta przez Walne, co oznacza, że jest wiążąca. W konsekwencji powyższego, głos oddany w sposób inny niż: oddanie jednego głosu w formie pisemnego znaku graficznego tzw. „krzyżyka” na karcie do głosowania opatrzonej pieczęcią PZKol jest nieważny.

Ad.4. W wypadku zaś uznania, że rzeczona instrukcja głosowania nie została przyjęta przez Walne, w rezultacie nie ma żadnej instrukcji głosowania, wówczas teoretycznie każdy głos oddany w dowolny sposób na karcie do głosowania należy uznać za ważny. Z tym, że nie każdy głos oddany w ten sposób będzie stanowił o intencji uprawnionego do głosowania delegata np. w przypadku oddania głosu poprzez zakreślenie „krzyżyka” przy jednym kandydacie i zakreślenie „odwróconego ptaszka” przy drugim kandydacie. W przedmiotowej sytuacji nie

sposób przesądzić o intencji delegata. Choć teoretycznie głos jest ważny to nie wywołuje żadnych skutków. W podniesionej okoliczności należałoby rozważyć zarządzenie ponownego głosowania poprzedzonego szczegółową instrukcją do głosowania udzieloną ustnie bądź pisemnie zaakceptowaną przez Zgromadzenie.

Radca Prawny
Radosław Januszewski